

Tarih: 22.07.2009
Sayı: 2009 / 340

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
İMAR VE ŞEHİRCİLİK DAİRE BAŞKANLIĞI
ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Konu: 1/5000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'na itirazımız,

İstanbul I no'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 1993 tarih ve 4720 sayılı kararı ile Beyoğlu ilçesinin kentsel sit alanı ilan edilen kısmı ve Aynalıkavak Kasrı ve Haliç Sahili Tersaneler Bölgesi'ne ilişkin İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Şehir Planlama Müdürlüğü'nce hazırlanan 21.05.2009 tarihinde tasdik edilen 1/5000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca 22.06.2009 – 22.07.2009 tarihleri arasında askıya çıkarılmıştır.

Planlama Müdürlüğü tarafından hazırlanan Koruma Amaçlı Nazım İmar Planına bakıldığında bölgede mevcut fonksiyonel dağılımın plan ile korunduğu ve getirilen plan kararlarının plan şeması ile mevcut yapı stoğu üzerinde yaratılan yapılaşma baskısını kısıtlama isteğinde olduğu görülmektedir. Fakat sit alanları için hazırlanan planların, söz konusu alandaki kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve kullanılması yönündeki esasları belirlemesi ve bu esaslar doğrultusunda alınan kararların uygulanması hususunda düzenlemeleri yaparken, alan bütünü içinde yapılan değerlendirmelerin yanı sıra alanın etkileşim ve geçiş bölgelerini de göz önünde bulundurması gerekmektedir. Bu kapsamda mekansal ve işlevsel olarak Beyoğlu Kentsel Sit Alanının devamı niteliğinde olan ve 05.02.1992 tarihinde I numaralı KTV Koruma Kurulunca sit alanı ilan edilen Perşembe Pazarı Bölgesi ile Beyoğlu Kentsel Sit Alanı bütünü içerisinde yer alan Karaköy Liman ve Rıhtım Turizm Alanı, Park Otel Turizm Alanı ve Galata Bölgesi Turizm Alanlarının plan bütünü içinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu şekilde parçacıl plan üretimlerine neden olacak bu alanlarda yapılacak olan ek planlar ile; tarihi ve kültürel çevrenin korunması ve geliştirilmesi yönünde çözüm sağlamaktan öte kent bütününde uyumsuz ve ayrıcalıklı uygulamalara yol açılacaktır. Bu alanların Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı kapsamında ele alınmaması, planın hedef ve ilkelerini geçersiz kılacaktır. Bununla birlikte, Beyoğlu Bölgesinin bir bütün olarak değerlendirilmesi hem bölgenin çevresiyle ilişkisinin kurulması, hem de kent bütünü içerisindeki yeri ve kentin kimliğine ilişkin rolünün algılanması yönünden elzemdir.

Aynı şekilde plan bütünü dikkate alındığında Perşembe Pazarı Bölgesi ile plan içinde tanımsız bırakılan turizm alanları, gerek fiziksel ve fonksiyonel önerilerin planın geri kalanıyla oluşturdukları bütünlük, gerekse sosyal-mekansal anlamda planda tanımlanan alanla olan sürekliliğin ortadan kaldırılması bu alanları işlevsiz

kılmaktadır. Bu tespit doğrultusunda plan içerisinde, söz konusu alan sınırlarının kaldırılması ve planın bu şekilde yeniden ele alınması gerekmektedir.

Beyoğlu Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Plan Notları irdelendiğinde; plan notlarının bazı bölümlerinin koruma amaçlı nazım imar planı plan notu niteliği taşımadığı, plan notlarının bir kısmının ise belirsizlikler ve tanımsızlıklar barındırdığı tespit edilmiştir. Şöyle ki; plan notu yazılı ve çizili olarak ifade edilen plan kararlarının uygulanabilirliğini sağlayan, plan üzerinde ve plan açıklama raporunda genel ilke ve gösterim teknikleri ile ayrıntılandırılmayan konularda uyulması gereken kuralları, özellikle yöreye özel oluşumları, yoruma açık olmadan net ve kesin biçimde tanımlayan, kısa, öz, açık notlar olup plan kararları ile bütünlük sağlayan bir araçtır. Plan notları yeni belirsizlikler ya da açmazlar yaratmak yerine plana işli açıklamaların yetersiz kaldığı durumları netleştirmek amacıyla oluşturulur.

Fakat itiraz konusu plana bakıldığında plan içinde belirsizlikler ve tanımsızlıklar olduğu görülmektedir. Beyoğlu Kentsel Sit Alanı gibi İstanbul Metropolitan Alanı içinde böylesi önemli bir bölgenin planlarını destekleyecek olan 1 / 5000 ölçekli plan notlarında işlev alanlarının, yer seçim kararlarının 1 / 1000 ölçekli planda saptanacağı ya da desantralize edilirse, işlevi değişirse farklı işlevler verilebileceği gibi ifadeler kesinlik belirtmesi gereken koruma amaçlı imar planının kesinliğini ortadan kaldırmaktadır.

Plan notları ile donatı alanları yetersiz olduğundan eksik kalan donatı alanlarının 1 / 1000 ölçekli plan çalışması ile tamamlanacağı, plan üzerinde yer alan raylı sistemlere ait güzergah ve istasyon noktalarının şematik gösterildiği ve proje onayı ile kesinleşeceği, Kabataş transfer merkezi alanında yapılacak olan projelerin şematik olarak gösterilmesi ve projelere ilişkin kesin hükümlere yer verilmemesi gibi plan kararları yukarıda açıklanan nedenlerle planın kesinliğini ortadan kaldırdığından imar mevzuatımıza aykırı hükümlerdir.

Bu alanlara ve uygulaması yapılacağı plan ile belirtilen ama kesinlik kazanmayan projelere ilişkin hükümlerin yeniden gösterilerek kesinlik kazanmaları gerekmektedir. Planlar geleceği tanımlayan araçlardır, gelecekte olması muhtemel görülen değişimler üzerinden plan notları ile yeni kararlar kurgulanamaz. Bu değişimler öngörülüyorsa ya da öngörülen projeler kabul ediliyorsa söz konusu kararların plan kararı niteliğinde olması gerekmektedir.

Öte yandan önceki planlarda ve kullanımda olmayan, Taksim Meydanı'nda mevcut mescit yapısını baz alarak genişletilen arazide plana işlenen dini tesis (cami) alanı fonksiyonu, kamuoyunda tartışma konusu olan Taksim Cami'nin bu alanda yapılmasının önünü açmaktadır. İtiraz konusu plan ile getirilen bu fonksiyon kamuoyunda yaratacağı tartışma ile plan bütününe meşruiyetini tehdit etmektedir. Mevcut mescit üzerinden alanın genişletilmesi ile elde edilen cami alanında mevcut mescidin varlığı nedeniyle bu fonksiyona yer verildiği açıklamaları yapılsa da; dini tesis (cami) ve mescit yapılarının fonksiyonel olarak çok farklı yapılar olduğu ortadır. Mescit daha küçük ölçekli ve kapalı bir kullanıcı grubun ibadet alanı iken, cami genel kullanıcıya ait bir dini tesistir. Mescit herhangi bir bina içindeki toplu ibadet edilen alanı ifade ederken, o yerin bir cami olarak adlandırılması, planlama açısından da hakim kullanım türünde bir değişiklik anlamına gelmektedir.

Taksim Cami tartişmasının Beyoğlu Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ile birlikte yeniden ortaya çıkması, 1993 yılında verilen sit alanı kararı ile başlayan süreçte 16 yıldır plansız kalan Beyoğlu kentsel sit alanının planlı döneme geçme ihtimalini zayıflatmaktadır. Beyoğlu kentsel sitinin planlı duruma geçmesinin, Taksim Cami gibi hiçbir bilimsel ve teknik temele dayanmayan bir proje ile engellenmemesi gerekmektedir. Karşılaşılması muhtemel böyle bir durum, İstanbul için çok büyük önem taşıyan Beyoğlu kentsel sit alanı için büyük bir kayıp olacaktır.

Yukarıdaki açıklamalarımız çerçevesinde, yasal mevzuata, planlama ilke ve esaslarına aykırı düzenlemeler barındırdığı tespit edilen 1/5000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'na diğer yasal haklarımız saklı kalmak koşulu ile itirazımızı sunarız.

Saygılarımızla,

Tayfun KAHRAMAN

Şube Sekreteri